

DATOS IDENTIFICATIVOS

Dereito: Dereito constitucional I

Materia	Dereito: Dereito constitucional I			
Código	V08G081V01103			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	9	FB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán Inglés			
Departamento				
Coordinador/a	García Gestoso, María Noemí			
Profesorado	García Gestoso, María Noemí Riquelme Vázquez, Pablo			
Correo-e	ngestoso@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	O Dereito Constitucional I (un dos dous bloques nos que se estrutura a docencia do Dereito Constitucional) céntrase basicamente no estudo dos seguintes puntos: Teoría da Constitución; *constitucionalismo histórico español; principios ordenadores do ordenamento constitucional; fontes do Dereito; descentralización territorial do poder; estrutura, composición e funcionamento dos seguintes órganos constitucionais: Coroa, Cortes xerais; Poder executivo e Poder xudicial.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.
B2	Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual
B3	Ser capaz de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica
B4	Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
C30	CE38 - Coñecer a teoría constitucional e as normas constitucionais que fundamentan a organización do Estado Español, en especial a creación normativa e os diferentes órganos do Estado así como a súa composición, funcionamento e funcións
C31	CE39 - Saber interpretar e aplicar as normas constitucionais
D1	Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión.
D4	Capacidade de comportarse de maneira ética e con responsabilidade social como cidadán e como profesional, respectando a diversidade e multiculturalidade.
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relacionalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
O alumnado deberá alcanzar unha visión e comprensión do significado e elementos dunha Constitución, en particular da de 1978, os seus principios e valores estruturais básicos e a organización do sistema de poderes, as súas relacións entre estes e os cidadáns, así como os principios básicos do ordenamento xurídico e o sistema de fontes de Dereito na Constitución de 1978	A2	B1	C30	D1
	A3	B2	C31	D4
	A5	B3		D5
		B4		

Contidos	
Tema	
1.- Orixe e evolución do constitucionalismo e modelos de Estado Constitucional. Concepto de Constitución.	Orixe do Constitucionalismo. O Estado Constitucional. Transformacións do constitucionalismo. Concepto de Constitución.
2.- Historia do Constitucionalismo español. A Constitución española de 1978: características.	Orixe do constitucionalismo en España. As Constitucións españolas do século XIX. Características do constitucionalismo na historia española. A Transición política española. Características Constitución de 1978.
3.-Principios estruturais básicos, principios do ordenamento xurídico e valores da Constitución de 1978.	Constitución e ordenamento xurídico. Principios estruturais básicos da Constitución de 1978 Valores básicos da Constitución de 1978 Principios da estrutura do ordenamento xurídico establecidos na Constitución de 1978.
4.- O sistema constitucional de produción de Dereito. Principios articuladores.	A creación do Dereito na Constitución de 1978. Principios articuladores do ordenamento xurídico.
5.- Fontes do Dereito. Análise das súas formas, efectos e relacións.	As fontes do Dereito na Constitución de 1978. Tipoloxía Definición Efectos
6.- Sistema democrático.	Democracia directa Democracia representativa Representación Partidos políticos Régime electoral
7.- Os poderes do Estado. Organización e división dos poderes do Estado: principios da súa actuación, composición, funcións, procedemento.	Xefatura do Estado. Cortes Xerais. Goberno e Administración. Poder Xudicial.
8.- Organización territorial do Estado	Principios xerais da organización territorial do Estado. Estado Autonómico. Estatutos de Autonomía Comunidades Autónomas Especial referencia á Comunidade Autónoma de Galicia

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Estudo de casos	16.5	17.5	34
Lección maxistral	51	51	102
Traballo tutelado	4	10	14
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	60	62
Exame de preguntas obxectivas	3	10	13

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Estudo de casos	Resolución de casos, prácticas e exercicios relacionados coa materia baixo as directrices do profesor. Utilizaranse para profundizar no coñecemento das materias
Lección maxistral	Exposición por parte do docente dos contidos referentes á materia obxecto de estudo.
Traballo tutelado	O alumno, individualmente ou en grupo, elabora un documento de traballo sobre o tema da materia, exposicións, seminarios, investigacións, informes, redaccións, resumos de lecturas, conferencias, etc.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	O profesorado resolverá as dúbidas que os alumnos poidan ter sobre o contido da materia, directamente na aula durante e nos momentos en que estean asignados ás titorías de oficina.
Estudo de casos	Actividade desenvolvida polo profesor que ten como finalidade atender as necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudo, temas e prácticas vinculadas á materia.

Traballo tutelado O profesorado indicará as pautas e resolverá dúbidas e formulará as recomendacións oportunas sobre o traballo que lle foi encomendado ao alumnado.

Avaliación					
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Estudo de casos	Avaliarase a resolución de casos relacionados coa materia e as prácticas. Avaliaranse os diversos exercicios ou proxectos baixo as directrices e supervisión do profesor. Poderán estar vinculados con actividades autónomas do estudante. Utilizaranse para medir o grao de coñecemento das materias.	15	A2 A3	C30 C31	D1 D4 D5
Traballo tutelado	Avaliarase o contido, a presentación, a calidade, a orixinalidade, a argumentación... do traballo proposto.	15			
Exame de preguntas de desenvolvemento	Proba global de avaliación do resultado final de aprendizaxe mediante o desenvolvemento de pregunta/s sobre a materia.	40	A5	B1 B2 B3	C30 C31 D4 D5
Exame de preguntas obxectivas	Avaliaranse 2 probas parciais non liberadoras que inclúan preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro-falso, opción múltiple,...) Estas probas axudarán ao alumnado a tomar conciencia do seu propio proceso de aprendizaxe.	30	A5	B1 B2 B3	C30 C31 D4 D5

Outros comentarios sobre a Avaliación

Segundo o artigo 13. 2 d) do Real Decreto 1791/2010, do 30 de decembro, polo que se aproba o Estatuto do Estudiante Universitario, os/as estudantes deberán "absterse da utilización ou cooperación en procedementos fraudulentos nas probas de avaliación, nos traballos que se realicen ou en documentos oficiais da universidade".

PRIMEIRA CONVOCATORIA:

Ao comezo do curso o/o alumno/para deberá manifestar a súa intención de acollerse ao sistema de avaliación continua. A tal efecto o/o alumno/para deberá facelo constar na ficha da materia nun determinado prazo. O alumno poderá manifestar a súa vontade de pasarse ao sistema de avaliación global no momento que o desexe.

a) Aqueles alumnos que decidan acollerse ao sistema de avaliación continua están obrigados a un mínimo dun 80% de asistencia ás clases prácticas e da entrega do 80% dos traballos que se soliciten. Aqueles/as alumnos/as que, por circunstancias excepcionais persoais ou profesionais ben acreditadas, non poidan participar de maneira presencial nalgunha/s da/s sesión/é prácticas no desenvolvemento do curso, deberán presentar o traballo acorde á/s práctica/s correspondentes.

Para a avaliación da materia mediante o sistema de avaliación continua: corríxanse 2 prácticas a o azar que suporán conxuntamente o 15% da nota final; realizaranse 2 exames tipo test con partes da materia que suporán un 30% da nota; valorarase a redacción dun traballo individual ou en grupo que valerá o 15% da nota. E, por último, realizarase unha proba de avaliación global de preguntas de desenvolvemento sobre toda a materia da asignatura e que valerá un 40% da nota, deberá obterse un mínimo dun 4 nesta proba para aprobar a materia.

b) Aqueles/as alumnos/as que non sigan durante o curso o sistema de avaliación continua ou aqueles que non superen cunha nota mínima de 4 (sobre 10), ou non cumpran os requisitos para optar ao proceso de avaliación continua (asistencia, entrega de traballos).terán dereito a un exame final que implicará, por unha banda, o desenvolvemento por escrito de pregunta/s longa/s ou tipo test do programa e supoñerá o 70% de cualificación final (deberán obter nesta parte polo menos un mínimo de 5 puntos sobre 10), así como a realización dun suposto práctico que supoñerá o 30% da cualificación restante, nos que se avaliarán as mesmas competencias que no sistema de avaliación para asistentes e aplicaranse, igualmente, os mesmos resultados de aprendizaxe que no sistema de avaliación para asistentes.

NA SEGUNDA CONVOCATORIA:

a) Os/as alumnos/as que non tivesen 5 ou máis dun 5 na proba de avaliación global poderán escoller o pasar ao sistema de avaliación global ou conservar o resultado do resto das probas de avaliación continúa e, nese caso, realizarase unha segunda proba de avaliación global, similar no contido e modo de avaliación á realizada en primeira convocatoria.

b) Os/as alumnos/as que sigan o sistema de avaliación global, terán dereito a un exame final que constará de dous partes:

unha teórica de preguntas de desenvolvemento sobre o contido de o programa que supoñerá o 70% da nota (deberán obter nesta parte polo menos un mínimo de 5 puntos sobre 10) e unha pregunta ou caso práctico que supoñerá o 30% restante da calificación. Se avaliarán as mesmas competencias que no sistema de avaliación para asistentes e aplicaranse, igualmente, os mesmos resultados de aprendizaxe que no sistema de avaliación para asistentes.

NOTA: No caso de que o alumno queira conservar a nota obtida nas probas que realizou de avaliación continua, salvo a proba final, deberá comunicar ao profesor que desexa conservar eses resultados.

CONVOCATORIA FIN DE CARREIRA:

A avaliación constará de pregunta/s de resposta longa e o desenvolvemento dun caso práctico. A/s pregunta/s de resposta longa valerán un 70% da nota final (deberán obter nesta parte polo menos un mínimo de 5 puntos sobre 10); o desenvolvemento dun caso práctico valerá o 30% da nota final. Avaliaranse as mesmas competencias que no sistema de avaliación para asistentes e aplicaranse, igualmente, os mesmos resultados de aprendizaxe que no sistema de avaliación para asistentes.

No exame de Fin de Carreira non se terá en conta a nota de avaliación continua que o alumnado, no seu caso, obtivese noutro curso académico anterior.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade para o curso 2024-2025

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Lopez Guerra, L; Espin, E y Otros, **Manual de Derecho Constitucio (2Vol)**, 1ª, Tirant lo Blanch, 2022

Agudo Zamora, M y otros, **Manual de Derecho Constitucional**, 13, Tecnos, 2022

Rodríguez-Zapata, Jorge, **Teoría y práctica del derecho constitucional**, 6ª, Tecnos, 2024

Ferreres Comella, V, **The Constitution of Spain: a contextual analysis**, Hart Publishing, 2013

Bilbao Ubillos, J.mª.; Rey, Fernando; Vidal, J. y otros, **Lecciones de Derecho Constitucional II e-book**, 3ª, Aranzadi, 2022

Código, Normas Políticas, **Código, Normas Políticas**, edición actualizada 2024, Tecnos, 2024

Aranzadi, **Base de datos**, Aranzadi,

Tirant on line, **Base de datos**,

Bibliografía Complementaria

Bilbao Ubillos, J.mª.; Rey, Fernando; Vidal, J. y otros, **Lecciones de Derecho Constitucional I e-book**, 5ª, Aranzadi, 2022

Pérez Calvo, Alberto, **El Estado constitucional español**, 2ª, Reus, 2014

Kelsen, Hans, **Teoría General del Derecho y del Estado**, UNAM-México, 2008

Schmitt, Carl, **Teoría de la Constitución**, Alianza Editorial,

Heller, Hermann, **Teoría del Estado**, 1ª, Comares, 2016

Bergareche Gros, Almudena, **El concepto de Constitución interna en el constitucionalismo de la Restauración española**, 2ª, CEPC, 2002

Portero Molina, J.A., **Constitución y Jurisprudencia Constitucional**, Tirant lo Blanch,

Pérez Tremps, P.; Saiz Arnaiz; A., **Comentario a la Constitución Española libro-homenaje a Luis López Guerra. 40 aniversario 1978-2018**, 1ª, Tirant lo Blanch, 2018

Rodríguez-Piñero; Casas Baamonde, Mª. Emilia, **COMENTARIOS A LA CONSTITUCIÓN ESPAÑOLA XL Aniversario de la Constitución española XL 2 Vols**, 1ª, coedición de la AEBOE con la Fundación Wolters Klu,

Teoría y Realidad Constitucional, **Teoría y Realidad Constitucional**, UNED,

Revista Española de Derecho Constitucional, **Revista Española de Derecho Constitucional**, CEPC,

www.congreso.es,

www.senado.es,

www.cepc.es,

www.tribunalconstitucional.es,

Código Leyes políticas del Estado, **Leyes políticas del Estado**, última edición actualizada 2024, Civitas, 2024

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Dereito: Dereito constitucional II/V08G081V01204

Dereito da Unión Europea/V08G081V01304

Constitución económica/V08G081V01946

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Dereito: Dereito romano/V08G081V01104

Dereito: Teoría do dereito/V08G081V01102

Outros comentarios

A docencia dun grupo teórico e práctico desta materia no Grao en Dereito será impartida en inglés - Cordinador prof. Pablo Riquelme Vázquez (prielme@uvigo.gal)

Esta materia no PCEO Grado en Administracion e Dirección de empresas - Grado en Dereito se imparte no segundo cuatrimestre do primeiro Curso e a coordinadora da materia e a profesora María José Gregores Villaverde (mjgv@uvigo.gal)
